

El dret a viure en un context de drets humans, pau i desenvolupament

Un debat en el Consell de Drets Humans

Christian GUILLERMET FERNÁNDEZ
David FERNÁNDEZ PUYANA

Des de la creació de les Nacions Unides al 1945, la comunitat internacional s'ha compromès activament en la promoció i l'enfortiment de la pau mundial mitjançant l'adopció de diverses lleis de foment de la pau i de resolucions. Concretament, es considera que la Carta de les Nacions Unides i la Declaració Universal dels Drets Humans són dues eines jurídiques que tenen com a principal objectiu la materialització de la pau i, conseqüentment, la progressiva eliminació de la guerra i dels conflictes armats arreu del món. Seguint aquests precedents, actualment alguns Estats Membres i organitzacions estan promovent que el Consell de Drets Humans i l'Assemblea General adoptin un nou instrument pel Dret a la Pau.

Context

El juny del 2013 el Consell de Drets Humans (d'ara endavant CDH) va adoptar la resolució 23/16, a través de la qual sol·licitava al President – Relator del Grup de Treball l'elaboració d'un nou redactat basat en els debats que van tenir lloc durant la primera sessió del Grup de Treball i en les consultes oficioses entre sessions.

El Grup de Treball de caràcter obert va concloure en la seva primera sessió que algunes delegacions governamentals i altres actors reconeixen l'existència del dret a la pau. Argumentaren que aquest dret ja havia estat reconegut per institucions no vinculants – així com l'Assemblea General de les Nacions Unides en la res. 39/11 de 1984 titulada “Declaració del dret dels pobles a la pau”. Per altra banda, altres delegacions van manifestar que el concepte de “dret a la pau” per sí sol no estava reconegut pel dret internacional. Segons el seu criteri, la pau no és un dret humà, sinó una conseqüència de la implementació total de tots els drets humans.

El 9 de maig del 2014, el President-Relator va dur a terme una consulta informal oberta a governs, grups

regionals i organitzacions de societats civils en què va plantejar els punts principals i coincidents entre totes les delegacions sobre aquest polèmic tema:

1. La declaració ha de ser breu i concisa i ha de proporcionar un valor afegit als drets humans basat en el consens i en el diàleg.
2. La llei internacional ha de guiar la declaració, basant-se en la Carta de les Nacions Unides i en la promoció dels drets humans i de les llibertats fonamentals.
3. La base legal del sistema jurídic dels drets humans és el concepte de dignitat humana.
4. Els drets humans i les llibertats fonamentals, concretament el dret a la vida, són desmesuradament vulnerats en un context de guerra i de conflicte armat. A més a més, no hi ha opció a exercir drets fonamentals en un context de violència armada.
5. La cooperació, el diàleg i la protecció de tots els drets humans són primordials per la prevenció de la guerra i del conflicte armat.
6. La promoció, protecció i prevenció de les violacions de tots els drets humans podrien contribuir a propiciar la pau.

7. Els drets humans, la pau i el desenvolupament són conceptes interdependents que es reforcen mútuament.
8. Molts dels conceptes sobre els drets humans inclosos en la primera declaració, elaborada pel Comitè Consultiu, són nous i imprecisos, fet que posa en risc la productivitat, la transcendència i la formalitat del procés actual.

A més a més, el President-Relator va manifestar que una Declaració aprovada per consens prendria més força que una aprovada amb el suport de la majoria dels Estats. Una futura Declaració esdevindrà també una eina útil per a generar una pràctica d'estat amb difusió i consistència i/o evidenciarà una opinió jurista respecte de les normes consuetudinàries. A més a més, les eines *soft-law* poden ser mitjans per enfocar els consensos en normes o principis, així com per mobilitzar una resposta general per part dels Estats.

El segon període de sessions del Grup de Treball (d'ara endavant, GT) va tenir lloc del 30 de juny al 4 de juliol de 2014 al Palau de les Nacions de Ginebra. El GT és obert, el qual significa que tots els Estats Membres i observadors de les Nacions Unides, organitzacions intergovernamentals, organitzacions no governamentals amb estatus consultiu davant del Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides (ECOSOC) i altres actors rellevants poden assistir a les reunions públiques del GT.

Anàlisi

Antecedents Legals

Les Nacions Unides neixen com a resposta de les dues Guerres Mundials amb la intenció per part dels Estats Membres de posar fi a la guerra. Mantenir la pau mundial i la seguretat és l'objectiu cabdal de les Nacions Unides. La pràctica recent ha posat de manifest el fort vincle i la interdependència entre la pau i la seguretat i la garantia d'assolir millors condicions del desenvolupament social i dels drets humans. L'article 1 (2) de la Carta de les Nacions Unides promulga que el seu propòsit és "prendre mesures apropiades per enfortir la pau universal". En aquest sentit, la pau o la pau universal poden aparèixer com dos conceptes diferenciats al de seguretat. El grau de coincidència entre pau i seguretat depèn molt de la precisió o de l'amplitud

amb què es defineixi el concepte de pau. Es podria dir que la seva definició més àmplia tractaria les causes genèriques del conflicte.

El Preàmbul de la Declaració Universal dels Drets Humans reconeix que la dignitat inherent i dels drets iguals de tot ésser humà és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món. La Declaració, inspirada en un franc desig de pau, es basa en el convenciment que tot home i dona ha de ser lliure per tal de desenvolupar plenament la seva personalitat i per tal de ser respectats.

Els Pactes Internacionals sobre els drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals van adoptar textualment en els seus respectius Preàmbuls el primer paràgraf del Preàmbul de la Declaració Universal dels Drets Humans. També van reconèixer expressament el vincle entre la Carta de les Nacions Unides i el concepte de pau i de drets humans pel que fa a les contribucions rebudes durant la primera fase d'elaboració de la Carta i de la Declaració. A més a més, altres instruments de drets humans aprovats per l'Assemblea General de les Nacions Unides (d'ara endavant, AGNU) van constatar en el seus respectius Preàmbuls que la discriminació positiva, el desenvolupament i els drets humans tenen un paper crucial en la creació de societats justes i igualitàries que tenen com a pilars la llibertat, la justícia i la pau. Els principis de l'article 2 de la Carta constitueixen els principis bàsics de la llei internacional (per exemple, la prohibició de l'amenaça o ús de la força contra la integritat territorial o contra la independència política de qualsevol Estat; la solució pacífica de controvèrsies internacionals; la no intervenció en assumptes que corresponen a la jurisdicció domèstica; la cooperació entre els Estats; la lliure determinació dels pobles i la igualtat sobirana de tots els Estats). Es consideren com propòsits essencials la promoció dels drets humans i de la pau, la realització dels quals ha de ser promoguda pels Estats Membres junt amb el total compliment dels principis que constitueixen la Carta de les Nacions Unides. Aquesta perspectiva ha estat inclosa tant en les constitucions nacionals com en els instruments regionals d'Àfrica, Europa, Amèrica Llatina, Àsia i de països musulmans.

L'any 1978, l'Assemblea General va adoptar la Declaració sobre la Preparació de les Societats per viure en Pau amb 138 vots a favor, cap en contra i

dues abstencions. Això reafirma i fa referència a la ja existent fita de fomentar el principi de relacions amistoses i cooperació entre els Estats. Així mateix, explica detalladament els vuit principis bàsics que serviran d'ajut als Estats Membres en la preparació de les societats per viure en pau. Tant aquesta Declaració com la Declaració Universal de Drets Humans comparteixen la mateixa metodologia legal a l'hora de promoure àmpliament els valors de pau i els principis inclosos en la llei de drets humans, tot manifestant que l'ensenyament i l'educació són elements clau per al desenvolupament de societats més pacífiques. La dimensió dels drets humans és un factor bàsic en la Declaració i com es reconeix en l'article 1: "Tota nació i tot ésser humà, independentment de la seva raça, consciència, llengua o sexe, té el dret inherent a la vida en pau".

Més tard, l'any 1984 l'AGNU va adoptar la Declaració dels Pobles a la Pau amb 92 vots a favor, cap en contra i 34 abstencions. Vint-i-nou Estats van absentar-se i dos països no hi van participar per motius de desacord amb la iniciativa. Els partidaris d'aquesta Declaració van destacar que la comunitat internacional reconeixia "implícitament" el Dret dels Pobles a la Pau d'acord amb la Carta de les Nacions Unides. Per tal de protegir i promoure aquest dret, van remarcar que els Estats haurien de respectar i d'implementar eficaçment els principis inclosos en l'Article 2 de la Carta de les Nacions Unides. També, van emfatitzar que el respecte d'aquests principis podrien ajudar a fer desaparèixer qualsevol flagell de guerra. Així com altres delegacions governamentals van definir la pau com a condició indispensable per la supervivència humana, van manifestar alhora que no pot haver-hi pau a qualsevol preu. Van afegir que el component dels drets humans, individuals o col·lectius, no es reflectien degudament en el text. Aquesta Declaració és principalment un compromís entre països i la condemna a la guerra.

Les darreres pràctiques dels Estats no han estat de gran ajut pel que fa a l'enfortiment del concepte de la dimensió dels drets humans. El terme del Dret a la Pau s'ha inclòs explícitament en la Constitució de set països (Bolívia, Burundi, el Camerun, el Japó, la República del Congo, Perú i Guinea Bissau). No obstant això, aquests redactats constitucionals han elaborat aquest concepte tenint en compte una concepció basada únicament en les relacions entre els Estats i sense fer referència a les qüestions relatives

als drets humans, amb excepció del Perú. Aquests instruments legals han continuat fent-ne ús de la idea del dret a la pau en relació amb els principis de relacions amistoses entre nacions, l'acord pacífic de les controvèrsies, la integritat territorial i la prohibició d'amenaça o l'ús de la força.

Tota nació i tot ésser humà,
independentment de la seva raça,
consciència, llengua o sexe, té el
dret inherent de viure en pau.

També, hi ha altres instruments jurídics regionals que han reconegut obertament el dret a la pau com a dret col·lectiu i sempre vinculat als principis de l'Article 2 de la Carta de les Nacions Unides (per exemple, la Carta Africana sobre els Drets Humans i dels Pobles, la Declaració dels Drets Humans, el Protocol a la Carta Africana de Drets Humans i dels Pobles sobre els drets de les dones a l'Àfrica i la Convenció Iber-americana sobre els Drets dels Joves). A més, alguns tribunals nacionals han augmentat la jurisprudència en el dret a la pau. No obstant, aquells que van dur el cas a judici van centrar la seva atenció únicament en l'ús de la violència que alguns Estats exerceixen en un context de guerra o de conflicte, tot exclouent el component de drets humans. El concepte del dret a la pau, inclòs en constitucions i en instruments legals, i emprat en alguns tribunals nacionals, es va elaborar clarament a partir del "dret a la pau dels pobles", redactat per la Declaració del 1984.

Per tal d'elaborar el dret a la pau des de la perspectiva dels drets humans, el Director General de la UNESCO va presentar l'any 1997 el primer esborrany de la Declaració dels Drets Humans a la Pau com a fonament de la Cultura de la Pau. Tot i aquesta important iniciativa, el resultat de la Conferència Internacional, que va tenir lloc a la seu de la UNESCO de París, va ser altament insatisfactòria per part d'alguns actors, ja que no es va donar prou suport al reconeixement del dret humà a la pau. Tanmateix, durant el debat general, els Estats Membres van coincidir de manera unànime sobre l'existència d'un vincle indivisible entre tots els drets humans i la pau, i també van reconèixer que el projecte de Declaració hauria de ser un document ètic dissenyat per proclamar principis. En les observacions inicials, la

Secretaria General de les Nacions Unides va declarar que “la millor garantia per la pau és el respecte pels drets humans i l'establiment d'una pau duradora és una condició pel respecte d'aquests drets” i també que “la lluita per la pau és la lluita pels drets humans i viceversa”.

Durant l'Any Internacional de la Cultura de la Pau, proclamat l'any 2000, la Comissió de Drets Humans va aprovar la resolució 2000/66, a través de la qual sol·licitava a l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als drets humans (d'ara endavant, OACNUDH) que organitzés un taller de participació obert als governs, organitzacions no governamentals i altres actors interessats, centrat en la contribució de la promoció, protecció i realització de tots els drets humans al constant desenvolupament de la Cultura de la Pau. El Seminari d'Experts sobre Drets Humans i Pau va tenir lloc a Ginebra el 8 i 9 de desembre del 2000. L'informe preparat per l'OACNUDH va concloure que “els drets humans haurien de ser el principi fonamental i referent per a un desenvolupament econòmic i social ferm, per l'anticipació i la prevenció de conflicte i per la reconstrucció i rehabilitació de societats en situació de post-conflicte”. En el context del Dia Internacional per la Pau del 2014, que se celebra el 21 de setembre arreu del món, el Secretari General de les Nacions Unides fa una crida a la comunitat internacional destacant que tots els drets humans i les llibertats fonamentals són una mesura preventiva per evitar la guerra i els conflictes.

El tema central del Dia Internacional per la Pau del 2014 defensa, en el 30è aniversari de la Declaració de l'Assemblea General pel Dret a la Pau dels Pobles, que el progrés sostenible de la humanitat i la realització dels drets fonamentals i de les llibertats depenen de la pau i de la seguretat. Això és central per arribar al pla d'acció “Right up Front” que fa una crida a la comunitat internacional per actuar amb més anticipació i coordinació davant de violacions dels drets humans, doncs aquestes situacions poden provocar conflictes.

Debat en els organismes dels Drets Humans

El vívid debat sobre el dret del pobles a la pau va començar a la Comissió de Drets Humans al 2001.

Per tal d'introduir un enfocament basat en els drets humans, l'any 2003 la Comissió va canviar el títol d'algunes resolucions (Res. 2003/61, 2004/65, 2005/56) per “La promoció de la pau com a requisit vital pel total gaudi dels drets humans”. Des del 2008 el CDH ha estat treballant en la “Promoció dels drets dels pobles a la pau”, inspirada en les resolucions prèvies sobre aquesta qüestió i aprovada per l'AGNU i l'anterior Comissió pels Drets Humans, en concret la resolució de l'AGNU 39/11 del 12 de novembre del 1984 que duu per títol “Declaració del Dret dels Pobles a la Pau” i la Declaració del Mil·lenni de les Nacions Unides.

D'acord amb la resolució 8/9 del 2008, la CDH va demanar a la OACNUDH que convoqués un taller basat en el dret dels pobles a la pau, que, finalment, va tenir lloc a Ginebra el 15 i 16 de desembre del 2009. En aquest taller es va poder observar, fins i tot a nivell acadèmic, la diversitat de postures sobre l'existència del dret a la pau. De fet, reconeguts advocats que van participar-hi (Ginebra, 15-16 de desembre de 2009), van declarar que mai no s'havia formalitzat explícitament un acord sobre el dret a la pau, incloent la Carta de les Nacions Unides, i que cap dels instruments de dret a la pau de les Nacions Unides no havien definit degudament aquest dret emergent.

El Secretari General de les Nacions Unides farà una crida a la comunitat internacional per evocar els drets humans i les llibertats fonamentals com a mesura preventiva per evitar guerres i conflictes

En la resolució 14/3 del 2010, el CDH va recordar la Declaració de les Nacions Unides i el Programa d'Acció de Cultura de Pau del 1999, i la resolució 53/25 de l'AGNU, a través de la qual es proclama el període 2001-2010 com la Dècada Internacional per la Cultura de Pau i de No Violència a favor dels infants del món. També, Estats i altres organitzacions de les Nacions Unides van ser convidats per promoure la implementació efectiva de la Declaració i del Programa d'Acció sobre una Cultura de la Pau. A l'hora, es va demanar al Comitè Consultiu que, junt

amb els Estats Membres, la societat civil, el món acadèmic i altres interessats, preparés un projecte de declaració sobre el dret dels pobles a la pau.

El 29 de juny del 2012 el ple del CDH va discutir sobre el (tercer) projecte de declaració del Comitè Consultiu sobre el dret de pau. Cal remarcar que tots els elements principals proposats pel Comitè Consultiu del CDH en el seu projecte de declaració sobre el dret de pau ja havien estat inclosos en la Declaració i en el Programa d'Acció sobre una Cultura de la Pau. Especialment, els elements proposats pel Comitè Consultiu havien estat elaborats per diversos actors que seguien la línia del Programa d'Acció de Cultura de Pau (seguretat humana i pobresa, desarmament, educació, desenvolupament, medi ambient, grups vulnerables, refugiats i emigrants).

Per tant, tot i haver inclòs en la futura declaració conceptes que actualment estan essent tractats per altres organismes competents, la comunitat internacional hauria d'elaborar aquestes nocions en la línia de Declaracions ja aprovades de manera consensuada per l'AGNU, com la Declaració i el Programa d'Acció sobre la Cultura de la Pau.

Proposta per avançar en aquesta qüestió

Per tal de contextualitzar millor aquesta qüestió, s'hauria d'analitzar més profundament el dret a la pau segons la resolució 60/251 del CDH. D'acord amb el seu Preàmbul, el desenvolupament, la pau i la seguretat i els drets humans estan interrelacionats i es reforcen mútuament. Tot i això, l'AGNU va decidir clarament que el Consell hauria d'abordar exclusivament situacions intolerables i sistemàtiques de violacions dels drets humans i també contribuir, mitjançant el diàleg i la cooperació, a la prevenció de la violació dels drets humans així com donar una resposta ràpida en el cas que aquests siguin violats. A més a més, i d'acord amb la part operativa de la resolució, el mandat principal del CDH ha de ser la promoció i protecció dels drets humans. Per tant, la pau s'hauria de desenvolupar en base del dret humà fonamental, que ja ha estat reconegut per tota la comunitat internacional com el dret a la vida.

El valor afegit del nou redactat de la Declaració no només evoca de nou la connexió entre el dret a la vida i la pau, sinó també l'elaboració del dret a la vida en

connexió amb els drets humans i el desenvolupament, que no ha estat materialitzat en dret internacional. No es demana a les Nacions Unides que reinventin la roda, sinó que enforteixin el dret a la vida unit a la pau, als drets humans i al desenvolupament. Per això, el reconeixement del dret a la vida i l'afirmació del dret a viure en pau, dels drets humans i del desenvolupament estan dissenyats perquè els Estats prenguin mesures per garantir que la vida es pugui viure d'una manera natural i digna i que l'individu disposi de tots els mitjans possibles per complir aquest propòsit. En aquest sentit, l'elaboració del dret a la vida hauria d'ajudar a seguir desenvolupant els drets de tot ésser humà a viure en un context en què els tres pilars de les Nacions Unides siguin plenament respectats. De fet, el dret a viure en pau és un concepte holístic que va més enllà de l'absència de conflictes armats. També és positiu en el sentit que està lligat a l'eradicació de la violència estructural, la qual resulta de les desigualtats econòmiques i socials en el món, i al veritable respecte als drets humans sense discriminació.

Per tal d'eliminar progressivament els conflictes armats i totes les guerres arreu del món i consegüentment, per viure en un context de pau, la protecció dels drets humans, el desenvolupament i la dignitat haurien de ser el centre de tot procés de decisió, tant a nivell nacional com internacional. Això implicaria que diversos actors haurien d'aplicar mesures positives en els àmbits econòmic, social i cultural en matèria de pau mitjançant la promoció dels drets humans i de la dignitat humana. Cal remarcar que els drets humans, la pau i el desenvolupament són interdependents i es reforcen mútuament i que, en un context de guerra i de conflicte armat, es produeixen greus violacions dels drets humans, en particular el dret a la vida.

La promoció i la protecció de tots els drets humans és una important eina legal destinada a la prevenció de conflictes armats al món. La prevenció sostenible i duradora dels conflictes armats s'ha d'enfocar en l'enfortiment del respecte pels drets humans i abordar la qüestió de la violació dels drets humans, allà on succeeixin. Els esforços per prevenir els conflictes armats haurien de promoure un ampli ventall de drets humans, incloent no només els drets civils i polítics, sinó també els drets econòmics, socials i culturals, així com el dret al desenvolupament.

Des de la creació de les Nacions Unides, l'AGNU ha aprovat diverses Declaracions i resolucions, a través de les quals apel·la a tots els Estats a resoldre els conflictes i les controvèrsies a partir de mitjans pacíficadors i també els recorda les seves obligacions explicitades a la Carta. La comunitat internacional ha fet grans esforços per crear un ordre internacional lliure de guerres a través de la implementació de mecanismes destinats a promoure la instauració de la pau en els conflictes. Al llarg del procés de negociació de la Declaració Universal dels Drets Humans, tots els delegats governamentals van reconèixer que la violació dels drets humans és una de les causes principals de la guerra.

La protecció dels drets humans, el desenvolupament i la dignitat haurien de ser el centre de tot procés de decisió, tant a nivell nacional com internacional per tal de viure en un context de pau

En els darrers anys, els moviments de la societat civil han promogut l'aprovació d'importants instruments legals creats per protegir la població en un context de conflicte armat, així com la reducció del comerç i l'ús de certes armes. Avui en dia, la comunitat internacional disposa dels recursos legals per eliminar progressivament la guerra i els conflictes armats arreu del món a través del respecte de la llei internacional, la promoció de la cultura de pau i amistat entre tots els pobles i nacions. Les Nacions Unides haurien de proclamar novament que la guerra és il·lícita des de la perspectiva legal, així com totalment incompatible amb la pau i una clara violació dels drets humans, i en particular el dret a la vida.

Avui dia, en ple segle XXI, moltes organitzacions de drets humans, activistes per la pau, ciutadans i governs reivindiquen l'adopció de polítiques dirigides a prevenir guerres i conflictes i, per això, les Nacions Unides haurien de proporcionar una resposta efectiva.

Durant els primers anys del segle XXI, el nombre de víctimes de guerra ha caigut progressivament en comparació amb el segle passat. A llarg termini, els

moviments per la pau han contribuït enormement al naixement de noves normes que resten legitimitat a la guerra i que promouen el valor de pau. Són més les guerres que acaben que no pas les que comencen i aquelles que persisteixen són més petites i estan més localitzades que fa uns anys. Això fa pensar que hauríem d'insistir en la importància de la pau i en la possibilitat de resoldre els nostres conflictes mitjançant vies no violentes.

L'elaboració del dret a viure en un context de pau, drets humans i desenvolupament contribuirà del cert a l'enfortiment de la cooperació internacional i al multilateralisme i també influirà en els objectius actuals de les Nacions Unides com a pas fonamental cap a la promoció de la pau, de la tolerància, de l'amistat i de la germanor entre tots els pobles.

Recomanacions

El text elaborat pel President-Relator es basa en el següent: en primer lloc, la Carta de les Nacions Unides i la Declaració Universal dels Drets Humans; segon, el contingut de les resolucions dels drets dels pobles a la pau aprovada pel CDH des del 2008; tercer, la llei internacional i la llei de drets humans; quart, els punts coincidents entre totes les delegacions; cinquè, els resultats de les consultes realitzades al llarg del procés; i sisè, els principis elaborats pel Comitè Consultiu i pel Programa d'Acció sobre una Cultura de Pau i la Declaració de Viena sobre els Drets Humans. Concretament, el President-Relator recomana que es treballi sobre els següents elements en el context del GT Intergovernamental sobre el dret a la Pau del CDH, el qual és obert a tots els Estats, organitzacions de societats civils i altres actors:

Primer: Les relacions amistoses entre les nacions es basen en el respecte al principi de la igualtat de drets i al de la lliure determinació dels pobles, i la cooperació internacional soluciona problemes internacionals de caràcter econòmic, social, cultural o humanitari, i en el desenvolupament i estímul del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals de tothom.

Segon: La dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món.

Tercer: La universalitat, indivisibilitat, interrelació i interdependència de tots els drets humans per a tothom.

Quart: La ignorància i el menyspreu dels drets humans, com a origen d'actes de barbàrie, que han ultratjat la consciència de la humanitat.

Cinquè: El dret de tothom a un ordre social i internacional en què els drets i les llibertats proclamats en aquesta Declaració puguin ser plenament efectius.

Sisè: La importància de la pau i de la seguretat, del desenvolupament i dels drets humans com a pilars del sistema de les Nacions Unides i com a fonament per la seguretat col·lectiva i per al benestar.

Setè: El compromís mundial per a eradicar la pobresa i per promoure el creixement sostingut de l'economia, el desenvolupament sostenible i la prosperitat global per a tothom.

Vuitè: La participació igualitària de les dones i dels homes en tots els àmbits com a condició per al ple desenvolupament de cada país, el benestar mundial i a favor de la causa de la pau.

Novè: La importància de la prevenció dels conflictes armats d'acord amb els propòsits i principis de la Carta, i el compromís a promoure una cultura de prevenció de conflictes armats com a mitjà per reconduir efectivament la seguretat i els reptes del desenvolupament que afecta a molts pobles arreu del món.

Desè: La contribució del CDH, mitjançant el diàleg i la cooperació, per prevenir violacions dels drets humans i poder donar resposta a situacions d'emergència en drets humans.

Onzè: L'àmplia difusió de la cultura i de l'educació de la humanitat per a la justícia, la llibertat i la pau.

Dotzè: La Declaració i el Programa d'Acció sobre una Cultura de Pau com a conjunt de valors, actituds, tradicions, comportaments i estils de vida basats, entre altres, en el respecte i la promoció de tots els drets humans i les llibertats fonamentals.

Tretzè: La màxima importància de practicar la tolerància, el diàleg, la cooperació i la solidaritat entre totes les parts interessades per tal de promoure la pau mundial a través dels drets humans i, per acabar, reduir i prevenir progressivament la guerra i la violència armada.

Catorzè: El dret de tothom a la promoció, protecció i respecte per tots els drets humans i per les llibertats

fonamentals, concretament el dret a la vida en un context en què es posaran en pràctica plenament tots els drets humans, la pau i el desenvolupament.

Quinzè: Els principis de llibertat davant la por i la necessitat, la igualtat i no discriminació, i la justícia i la llei com a mitjans per construir la pau dintre de les societats. En aquest sentit, els Estats haurien de prendre mesures per proporcionar, mantenir i millorar les condicions de la pau, concretament, per beneficiar als més necessitats que es troben en situacions de crisi humanitària.

Setzè: L'adopció de tota mesura possible, incloent l'establiment i l'apoderament d'institucions nacionals i d'infraestructures relacionades, per part de cada Estat, de les Nacions Unides i d'agències especialitzades, així com d'altres organitzacions interessades, internacionals, regionals i nacionals, i la societat civil.

SOBRE ELS AUTORS:

L'Ambaixador Christian Guillermet Fernández és representant permanent de Costa Rica davant les Nacions Unides a Ginebra i President-Relator del GT intergovernamental sobre el dret a la pau.

El **Dr. David Fernández Puyana** és assistent legal del President-Relator a la Missió Permanent de Costa Rica a Ginebra.

RENUNCIA DE RESPONSABILITAT:

Les opinions expressades en aquesta publicació no reflecteixen necessàriament les de l'ICIP.

INSTITUT CATALÀ INTERNACIONAL PER LA PAU

L'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) és una institució pública, però independent, que té com a principal objectiu promoure una cultura de pau i facilitar la resolució pacífica i la transformació de conflictes. Les activitats de l'ICIP estan relacionades amb la recerca, la transferència de coneixement i la difusió d'idees, així com amb la intervenció sobre el terreny. Amb la investigació com un dels seus punts clau, l'ICIP té un interès especial en fomentar la recerca original que aportï nous resultats, no només en el camp teòric sinó també en l'aplicació pràctica de solucions. És en aquest context on s'emmarca la publicació de la sèrie de *Policy Papers* de l'ICIP.

www.icip.cat / icip@gencat.cat